

Zápis z rokovania metodicko-bezpečnostej komisie

Bratislava, 23. novembra 2013

Účast': Vladimír Paulík, Martin Rak, Marián Šajnoha, Tibor Šnajdár, Dušan Zajac, Peter Hašta, Erik Rabatín, Juraj Zaťko

1. Kontrola úloh

Úlohy z predchádzajúcich rokovaní:

- dopracovať vstupný test pre inštruktorov pre inštruktorov horolezectva - splnené;
- kvalifikácie Marián Decký, Peter Hodulík – stav nezmenený;
- udelenie štatútu Čestný inštruktor Júliusovi Jakubcovi – splnené;
- zaoberať sa prípravou školenia trénerov so špecializáciou na preteky v lezení; úloha koordinovať spoločný postup s komisiami pretekov v lezení a mládeže – dlhodobá úloha, predseda MBK;
- metodické vstupy členov komisie do časopisu Horolezec – trvale platné;

2. Informácie o priebehu kvalifikačných kurzov

Vstupné časti kurzov inštruktorov horolezectva a skialpinizmu a lavínová časť týchto kurzov boli zhodnotené na predchádzajúcom rokovaní.

Kurz inštruktorov horolezectva pokračoval letnou časťou na Popradskom Plese. Lektoroval Dušan Zajac. Informoval o priebehu kurzu a prezentoval svoj názor. Účastníci splnili stanovené požiadavky. Podmienky pre tento typ kurzu nie sú podľa jeho názoru v lokalite Popradského Plesa úplne ideálne z hľadiska časovej dostupnosti vhodných terénov. Vedenie kurzu bolo náročné aj s ohľadom na počet frekventantov na lektora. Kurz viedol sám a nie vždy bolo reálne obsiahnuť činnosť frekventantov z hľadiska kontroly ich práce. Prispelo k tomu veľkou mierou aj nepriaznivé počasie. V podobnom duchu tlmočili svoje pripomienky k priebehu kurzu jeho frekventanti. V diskusii komisia dospela k záveru, že je potrebné znížiť pomer v počte frekventantov na jedného lektora. Tým sa vytvorí priestor aj pre požadované zvyšovanie nárokov na frekventantov v priebehu kurzu. Akceptuje sa aj požiadavka účastníkov kurzu, ktorí sú ochotní sa na účasti druhého lektora na zimnej časti kurzu podieľať aj finančne.

Ďalej sa diskutovalo o zameraní kvalifikačných kurzov pre inštruktorov horolezectva a skialpinizmu. Nedospelo sa k jednoznačnému stanovisku v otázke pomeru metodickej prípravy a odborného teoretického a praktického zamerania na kvalifikačných. V tejto súvislosti sa riešilo aj zameranie kurzu inštruktorov skialpinizmu, ktorého účastníci ako jednu z pripomienok k priebehu kurzu uviedli, že chcú, aby sa väčšia pozornosť venovala

hodnoteniu a zvyšovaniu ich lyžiarskych kvalít. Napriek tomu, že v diskusii sa nedospelo k jednoznačnému záveru, je zrejmé, že prioritou kvalifikačných kurzov má byť metodika, ale je potrebné skĺbiť jej preferenciu s požiadavkou vysokej úrovne odbornosti a potrebnej úrovne lezeckej, či lyžiarskej výkonnosti. Tomu je potrebné prispôsobiť aj kritériá výberu účastníkov kurzov. S touto problematikou sa komisia naďalej bude zaoberať pri príprave nasledujúcich kvalifikačných kurzov, tak aby bola zabezpečená kvalita výcviku a splnenie výstupných požiadaviek.

Kurz inštruktorov skalného lezenia sa uskutočnil podľa plánu. Improvizovalo sa len pri prednáške k právnej problematike z dôvodu neúčasti lektorky. Kurz absolvovalo 22 frekventantov. Všetci splnili stanovené požiadavky na veľmi dobrej úrovni. Lektorský kurz zabezpečovali Paulík, Rak, Hašta, Rabatín (MBK), Barjak, Mandzák, Marks, Jackovič a Kořínek. V tomto type kurzu je lepšia možnosť zabezpečiť odborných lektorov, resp. lektorov na špecifické časti problematiky. K priebehu kurzu neboli zo strany lektorov vážnejšie pripomienky.

3. Príprava kvalifikačných kurzov

V roku 2014 pokračujú kurzy inštruktorov horolezectva a skialpinizmu.

Zimná časť kurzu inštruktorov horolezectva: 10.-16. 3., Zelené Pleso. Lektorský kurz obsadia Dušan Zajac a Erik Rabatín. V rozpočte komisie bude účasť dvoch lektorov zohľadnená, ale čiastočne sa na nej budú podieľať aj účastníci kurzu.

Kurz inštruktorov skialpinizmu Vysoké Tatry: 11.-16.2., Popradské Pleso – lektorsky obsadí komisia skialpinizmu.

Kurz inštruktorov skialpinizmu na Ľadovci: 22.-27.4. Stúdlhütte – lektorsky obsadí komisia skialpinizmu.

Na rokovaní komisie skialpinizmu sa zúčastní aj predseda MBK a prerokuje aj obsahové zameranie oboch častí kurzu.

Kurz inštruktorov horolezectva na Ľadovci: 10.-16.6. Oberwalderhütte – Dušan Zajac. Tejto časti kurzu by sa mali zúčastniť aj traja frekventanti z predchádzajúceho kurzu, ktorý ešte nie je uzatvorený.

Kurz inštruktorov skalného lezenia – Kalamárka a Haliny. Lektori Paulík, Hašta. Ostatných lektorov zabezpečí predseda komisie podľa potreby. Členovia komisie svoj záujem o účasť na kurzoch nahlásia písomne do konca kalendárneho roka.

Účasť lektorov z radov MBK na seminároch inštruktorov horolezectva zabezpečí predseda komisie podľa potreby.

Kurzy inštruktorov lezenia na umelých stenách budú organizované podľa požiadaviek. V nasledujúcom roku sa uskutoční aj seminár pre inštruktorov lezenia na umelých stenách.

Obsah by mal byť zameraný na organizáciu športovej prípravy v lezení. Odborného lektora zabezpečí predseda komisie.

V súvislosti s návrhom na zvýšenie cien kvalifikačných kurzov pre tých záujemcov, ktorí chcú kvalifikáciu získať so zámerom jej komerčného využívania sa diskutovalo o tom, akou formou je možné identifikovať tento fakt a ako sa dá zohľadniť v príprave kurzov. Dôležité je vziať pri tom do úvahy nielen pohnútky záujemcov o kurz, ale aj záujem klubov, platné zákonné úpravy a v neposlednom rade prínos pre spolok. Týka sa to najmä kurzov pre inštruktorov lezenia na umelých stenách, ale v určitej miere aj inštruktorov skalného lezenia, inštruktorov horolezectva a skialpinizmu. Taktiež to platí pre semináre k obnove platnosti preukazov.

Jednou z možností, ako túto situáciu riešiť, je rokovať so živnostenským úradom o podmienkach pre udeľovanie živnostenských oprávnení pre vzdelávanie v oblasti horolezectva. Optimálne by bolo požadovať, aby sa takéto oprávnenie udeľovalo len na základe licencie, ktorú bude vydávať horolezecká škola, ako nositeľ akreditácie pre vzdelávanie v tejto oblasti.

4. Vyhodnotenie čerpania rozpočtu v roku 2013

Rozpočet v roku 2013 je čerpaný v intenciách plánu. Prekročené boli výdavky pre kvalifikačné kurzy inštruktorov horolezectva a skalného lezenia cca o 550 €, ale neboli vyčerpané prostriedky plánované na zabezpečenie seminárov inštruktorov a na kurzy inštruktorov pre lezenie na umelých stenách. Celkovo bol v tejto časti rozpočet prekročený cca o 250 €.

Neboli vyčerpané prostriedky na prípravu seminárov, pretože sa neuskutočnil plánovaný seminár k technickej a predlekárskej prvej pomoci. Rovnako neboli čerpané prostriedky na publikačnú činnosť. Prostriedky na organizačné zabezpečenie komisie boli čerpané približne v súlade s plánom.

Presné čerpanie jednotlivých položiek rozpočtu predloží predseda komisie v závere roka po konfrontácii s účtovníctvom spolku. Spôsob vyúčtovania podujatí komisie nie vždy presne kopíruje rozpočtované položky.

5. Príprava rozpočtu na rok 2014

Rozpočet na rok 2014 bude v prvej časti zohľadňovať skladbu kvalifikačných kurzov. V druhej časti pre výdavky na metodickú činnosť bude rozpočtovaný seminár s tematikou technickej a predlekárskej prvej pomoci vo výške cca 400 € a zopakuje sa aj položka na publikačnú činnosť v časopise Horolezec vo výške cca 250 €. Je škoda, že túto rozpočtovú položku sa nedarí dlhodobo využívať v prospech uverejňovania metodických článkov

v spolkovom časopise. Podrobný rozpočet komisie pripraví predseda po spresnení čerpania v roku 2013.

6. Úrazy a nehody v horách

Predseda tlmočil požiadavku VV spolku, aby sa komisia vyjadrovala k lezeckým nehodám čo najskôr. Túto požiadavku nepovažuje za realistickú. Na výkonnom výbore sa diskutovalo aj o smrteľnom úraze v severnej stene Malého Kežmarského štítu v závere roka 2012 a článku Martina Suchého o relativizácii hodnôt v horolezectve. Názory členov komisie na túto reakciu nie sú jednotné. Komisia však konštatovala, že po spresnení údajov k nehode bude vhodné vykonať analýzu príčin nehody pre internú potrebu komisie. Zabezpečí predseda komisie po rokovaní s riaditeľom HZS.

Dušan Zajac informoval o úraze pri lezeckej nehode v Maníne. Príčinou úrazu bol pád prvolezca až na zem a následné pokračovanie pádu po strmom svahu po nezachytení ističom v dôsledku prebehnutia voľného konca lana. Následky úrazu sú veľmi vážne.

Komisia skonštatovala, že sa dlhodobo nedarí zabezpečiť včasné prenikanie informácií o nehodách prostredníctvom dotazníka na webe. Jeho využívanie by malo byť povinnosťou každého člena spolku. Metodických pracovníkov obzvlášť. V záujme zlepšenia tohto stavu predseda komisie opakovane vyzve cestou informovania predsedov klubov a vystúpenia na VZ spolku k jeho akceptovaniu.

Komisia poverila predsedu, aby po každom zverejnenom úraze kontaktoval dotknuté osoby a požadoval v mene komisie príslušné informácie.

Predseda komisie navrhol tlmočiť poisťovni požiadavku, aby uskutočnila plnenie poisťného až na základe vyjadrenia sa komisie k okolnostiam nehody z hľadiska dodržania metodických postupov.

7. Stanovisko VV k nedodržiavaniu štatútu inštruktora

Predseda komisie informoval o rozhodnutí VV spolku, že má zaslať oficiálne písomné upozornenie inštruktorom horolezectva a skialpinizmu, ktorí opakovane porušujú ustanovenia návštevneho poriadku, že v prípade pokračovania takýchto aktivít uplatní MBK svoje právo nepredĺžiť platnosť preukazu v udelenej kvalifikácii a ak to bude nevyhnutné, navrhne uplatniť voči nim článok 6, písmeno d) paragrafu 3, čím automaticky zanikne udelená kvalifikácia.

Toto rozhodnutie na rokovaní VV spolku inicioval predseda komisie alpinizmu Ivan Žila. Menovite boli na VV spomenutí Svetozár Lacko, Martin Murár, Rudolf Knut, Marian Adame, Ján Matlák a Peter Kostelanský. Predseda komisie s nimi už na túto tému v minulosti diskutoval a pred zaslaním oficiálneho listu bude s nimi hovoriť osobne.

Predseda vyslovil svoj osobný názor, ktorý prezentoval aj na VV spolku, že pohyb v TANAP-e by mal riešiť ten, kto zodpovedá za vydanie návštevného poriadku a teda je aj oprávnený kontrolovať a sankcionovať jeho nedodržiavanie. To znamená pracovníci Správy TANAP-u.

V ďalšom sa v súvislosti s tým diskutovalo aj o aktivitách Národnej asociácie horských vodcov, ktorú v paragrafe 2b, článku 2 paradoxne zriaďuje Ministerstvo vnútra SR v zákone 544/2002 o Horskej záchranej službe: „... *samosprávna neštátna stavovská inštitúcia, ktorej poslaním je presadzovať a chrániť práva a oprávnené záujmy svojich členov a ochraňovať ich stavovskú česť, podieľať sa na zvyšovaní ich odbornej úrovne a plniť ďalšie úlohy podľa tohto zákona.*“

Členovia komisie vyslovili obavy, aby výsledkom týchto a podobných aktivít nebolo oklieštenie pohybu členov spolku, resp. ostatných horolezeckých organizácií v lezeckých terénoch a možností vedenia výcviku. Táto obava však podľa názoru predsedu komisie nemôže mať oporu v zákone, pretože ten nešpecifikuje tieto práva u iných organizácií definovaných v návštevnom poriadku TANAP-u, resp. návštevných poriadkoch iných chránených území. Rovnako nemôže tento zákon spochybňovať platnosť akreditácií udelených k vedeniu výchovy a vzdelávania Akreditačnou komisiou Ministerstva školstva. V každom prípade bude však vhodné overiť tieto skutočnosti fundovaným právnym názorom. Predseda komisie v tejto súvislosti osloví predsedu spolku. Vedenie spolku sa dlhodobo podieľa na aktivitách súvisiacich s úpravou návštevného poriadku a určite nenechá bez povšimnutia prípadné snahy oklieštiť pohyb organizovaných horolezcov v lezeckých terénoch TANAP-u.

Komisia sa zhodla na tom, že ako podmienka pohybu v lezeckých terénoch by nemalo stačiť byť držiteľom členského preukazu spolku, ale že by to malo byť súčasne absolvovanie základného výcviku v ľubovoľnej horolezeckej škole, resp. v horolezeckom klube potvrdené patričným dokladom.

8. Rôzne

O ukončenie kurzu inštruktorov skalného lezenia požiadal Peter Brestovanský. Podmienky pre udelenie kvalifikácie na kurze splnil. Neodovzdal však seminárnu prácu z dôvodu odchodu do zahraničia. Po návrate má prácu pripravenú na odovzdanie. Komisia súhlasila s udelením kvalifikácie po predložení práce a jej schválení.

Podmienky udelenia kvalifikácie určené komisiou po hodnotení kurzu inštruktorov skalného lezenia v roku 2012 zatiaľ stále nespĺnil Martin Krasňanský.

➤ Erik Rabatín predložil na posúdenie klubový preukaz HK Skala Gerlachov, v ktorom sú vyznačené položky o absolvovaní jednotlivých častí základného, resp. oboznamovacieho výcviku. Navrhol, aby komisia takýto spôsob evidencie absolvovania výcviku odporučila všetkým klubom. Komisia tento návrh podporila. Predseda komisie zabezpečí preniknutie informácie ku klubom. Súčasťou návrhu bude aj to, aby potvrdenie o absolvovaní výcviku bolo vydané inštruktorom, nie klubom. K tomu Dušan Zajac navrhol používať unifikovanú pečiatku inštruktora spolku. Jej predlohu pošle predsedovi.

➤ Predseda komisie ďalej informoval o priebehu základných kurzov v roku 2013. Z plánovaných základných a zdokonaľovacích kurzov sa uskutočnili len 2 základné kurzy lezenia na skalách po 8 účastníkov a jeden základný letný horolezecký kurz – 2 účastníci. Okrem toho sa z neplánovaných kurzov vo VT uskutočnilo jedno individuálne podujatie a dve skupinové (2x2 účastníci) a v skalných terénoch dva oboznamovacie výcviky po 4 a 9 účastníkov. Spolu to bolo 35 účastníkov základného a oboznamovacieho výcviku. Negatívnym javom bola úplná absencia skialpinistických podujatí a zimného výcviku. V porovnaní so 119 účastníkmi kvalifikačných kurzov (čo nie je konečné číslo, pretože sa ešte uskutočnia 2 kurzy pre inštruktorov lezenia na umelých stenách – cca 7 + 5 účastníkov) to je zhruba jedna štvrtina.

Z toho jasne vyplýva profilovanie horoškoly smerom ku kvalifikačným kurzom, ktoré však nie sú komerčne zaujímavé. Jednou z možných príčin tohto stavu je cenotvorba. HŠ nie je schopná v tomto ohľade konkurovať školám, ktoré nie sú platcami DPH. Súčasne škola chce inštruktorom, ktorí na kurzoch často trávia svoju dovolenku a voľný čas, ktorý by mohli využiť pre vlastné športové aktivity, poskytnúť adekvátnu reciprocitu vo finančnom ocenení. Ďalšou príčinou je aj veľký záujem o kvalifikačné kurzy, ktorých absolventi potom následne odčerpávajú svojou aktivitou potenciálnu klientelu horoškoly. Bez ohľadu na to, či je to aktivita komerčná, alebo aktivita klubová.

➤ Predseda komisie ďalej oboznámil členov s dohodou o partnerstve horolezeckej školy s distribučnou spoločnosťou Summit Trade s.r.o. Brno, ktorá poskytla ako reciprocitu za partnerstvo materiál v hodnote 2000 € vo VC. Spolu s materiálom od predchádzajúceho partnera tak má horolezecká škola výbornú materiálnu základňu najmä lán, karabín, slučiek, expresov, prílb a úväzov, ktorú doplní v ďalšom roku o materiál na postupové istenie.

Zapísal:
Vladimír Paulík